

Rodna Gruda

Koprska knjižnica skrbi tudi za italijansko manjšino

The Koper Library Taking Care of the Italian Minority

Objavljeno dne/Published on: 02.04.2015

Avtor članka/Article Author: Petra Trček, foto: arhiv knjižnice

Koprska knjižnica ima vse, kar imajo druge knjižnice v večjih slovenskih krajih, pa še nekaj več. Je ena od petih knjižnic v Sloveniji, ki na narodno mešanem območju skrbi za knjižnično dejavnost za pripadnike manjšin in jim zagotavlja komuniciranje v njihovem jeziku. V Osrednji knjižnici Srečka Vilharja Koper imajo tako oddelek za italijaniko, ki hrani okoli 30 tisoč knjig v italijanskem jeziku. Knjižnica je tudi osrednja območna knjižnica za obalnokraško knjižnično regijo.

The Koper library has everything that other libraries in big Slovenian cities have, but it also has something more. It is one of the five libraries in Slovenia that operate in a nationally mixed environment and organize library activities for the members of minorities, ensuring that they are enabled to communicate in their own language. The Central Library of Srečko Vilhar Koper has an Italian department where over 30,000 books are stored. Aside from that, the library is also the central regional library in the Slovenian Littoral.

Glasbena soba

Prav tako v središču mesta je oddelek za italijaniko, in sicer v Čitalnici Fluvia Tomizze, ki so jo poimenovali po priljubljenem istrskem italijanskem pisatelju, krajevni enoti knjižnice pa sta v Semedeli in na Markovcu. V Kopru so bili prvi v Sloveniji, ki so imeli potujočo knjižnico Bibliobus. Direktor knjižnice David Runco je povedal, da si želijo, da bi čim prej rešili prostorsko stisko, s katero se ubadajo. »Resda bi bilo za nas najbolje, če bi lahko knjižnico uredili v eni sami stavbi, zadovoljni pa bomo, tudi če bomo dobili prizidek ali dodatne prostore kje drugje, saj ima lega v središču mesta pozitivno plat.«

Dobro, kakovostno branje priporočajo prek portala

Knjižnica je osrednja območna knjižnica za obalnokraško knjižnično regijo, v kateri poleg koprške delujejo še knjižnice v Izoli, Ilirski Bistrici, Sežani, Piranu in Postojni. »Smo nekakšen inkubator knjižničnega razvoja, kjer se rojevajo najbolj drzne ideje,« razlaga vodja oddelka za italijaniko Ivan Marković. Prav v koprski knjižnici se je rodila ideja, ki se je lani uresničila z odprtjem portala www.dorbraknjiga.si, na katerem slovenski knjižničarji s svojimi recenzijami bralcem nepristransko priporočajo kakovostno branje, težišče izbora pa je pri sodobnem, najnovejšem romanu.

Še bolj pomembno pa je delovanje knjižnice za italijansko manjšino. »V sklopu splošne knjižnice izvajamo določene naloge, namenjene zadovoljevanju knjižničnih potreb italijanske narodne skupnosti, kot to narekuje zakon o knjižničarstvu, seveda na temelju načel slovenske ustave,« je pojasnil Marković. Na Obali to nalogo opravljata še knjižnici v Izoli in Piranu, v Prekmurju pa za madžarsko manjšino skrbijo v Murski Soboti in Lendavi.

Italijanske knjige so razporejene po vsej knjižnici

Za potrebe manjšine v Mestni občini Koper skrbi knjižnični oddelek za italijaniko (italijanika je knjižničarski pojem, ki pomeni zbirko knjig v italijanskem jeziku), kjer imajo okoli 30.000 knjig. Oddelek ima sedež v Čitalnici Fluvia Tomizze. Tako za delovanje splošnih knjižnic kot tudi za dejavnosti za manjšine kot finančna sredstva zagotavljata lokalna skupnost in država. Ministrstvo za kulturo vsako leto objavi razpis za pripravo knjižničnega

programa, v katerem je že določenih nekaj nalog, ki jih morajo izvesti. Med drugim z dodatnimi sredstvi vsako leto kupijo nove knjige ali revije v italijanskem jeziku.

Italijanske knjige pa niso zbrane le na oddelku za italijaniko v čitalnici, pač pa so razporejene po oddelkih knjižnice. »Na oddelku za mlade so med druge knjige razporejene tudi tiste v italijanščini, na oddelku za odrasle so leposlovne knjige na policah za italijansko književnost, strokovne pa so po tematikah razvrščene med slovenske in knjige v drugih jezikih glede na stroko in podrobneje po priimku avtorja.« Oddelek ima veliko italijanskih revij, prav tako razporejenih po različnih oddelkih.

Veliko knjig v italijanskem jeziku je na domoznanskem oddelku, je pojasnil Marković. »Podedovali smo gradivo stare mestne knjižnice, v kateri je bilo največ knjig v tem jeziku, saj je Koper vse do druge svetovne vojne spadal pod Italijo. Na domoznanskem oddelku hranimo zelo stare knjige, tudi iz 16., 17. in 18. stoletja, in so naše največje bogastvo.«

Knjige v italijanščini niso zanimive le za pripadnike manjšine

Na oddelku skrbijo za bralno kulturo in informacijsko opismenjevanje članov manjšine. »V čitalnici pogosto predstavljamo pesnike in pisatelje, tudi ljubiteljske, večinoma iz Italije in narodne skupnosti, ter sodelujemo s Forumom Tomizza, ki pripravlja mednarodna obmejna srečanja avtorjev.«

Čitalnica je odprta od ponedeljka do četrтка. V njej so bralcem na voljo nove knjige v italijanščini in zanimivejše revije italijanskih društev na Obali. Tu predstavljajo avtorje, ki delujejo v sklopu manjšine. »Čeprav je italijanska narodna skupnost pri nas bolj majhna, v Kopru, Izoli in Piranu živi okoli 3.000 pripadnikov, je zelo živahna in intelektualno močna,« pravi Marković.

Markovića še posebej veseli, ker na dogodke ne prihajajo le pripadniki manjšin, pač pa vsi, ki jih zanima lepa beseda. Prav tako so vsem namenjene knjige v italijanskem jeziku. Nekaj pove že podatek, da je med vsem gradivom, ki ga ima knjižnica, okoli tri odstotke v italijanskem jeziku, medtem ko je med izposojenimi knjigami že nekaj let okoli 11 odstotkov italijanskih naslovov. »Veliko imamo strokovnih knjig, ki jih v slovenščini sploh ni, na primer o pomorstvu ali umetnosti, in so zaradi tega zanimive za vse, ki se zanimajo za to ali ono področje.«

Na oddelku skrbijo za stike pripadnikov narodne skupnosti z matično domovino oziroma, kot je pojasnil Marković, domovinama. »Ena domovina je Italija, druga pa celotna italijanska skupnost v Istri, ki se je po razpadu Jugoslavije znašla v dveh državah, Sloveniji in Hrvaški, kar je bil zanjo velik udarec.« Nekatere institucije v istrski skupnosti še danes financirata obe državi, koprška knjižnica pa ima strokovne stike s knjižnicami v hrvaški Istri, kjer imajo podoben sistem zagotavljanja pravic manjšini.

Oddelek tudi usposablja knjižničarje za delo z manjšino. »Skrb za stroko v italijanskem jeziku izvajamo za knjižnice osnovnih in srednjih šol ter italijanskih društev na našem območju, njihovim bibliotekarjem smo strokovni mentorji, poleg tega skrbimo za dvojezičnost v našem zavodu – na vabilih, spletni strani, v biltenih, zbornikih pa tudi notranjih aktih.« Udeležujejo se strokovnih seminarjev in jih pripravljajo; pred kratkim so imeli delavnico branja na glas v italijanskem jeziku.

»Veliko je še stvari, s katerimi se ukvarjamo,« pravi Marković. »Skrbimo za kulturno dediščino, na primer z ohranjanjem knjig na domoznanskem oddelku, predstavljamo stare in sodobne knjige, publikacije in avtorje in ne nazadnje skrbimo za palačo Bruti, pomemben zgodovinski spomenik.« Med drugim so bili vključeni v evropski projekt Jeziklingua, pri katerem sta italijanska manjšina v Sloveniji in slovenska v Italiji sodelovali na področju ovrednotenja skupne kulturne in zgodovinske dediščine.

